

Thời gian làm bài: 180 phút (không kể thời gian giao đề)
(Đề thi có 01 trang)

Ngày thi: 7 tháng 12 năm 2020

ĐỀ BÀI

Câu 1 (8.0 điểm)

Suy nghĩ của anh/chị về những vấn đề được gợi ra từ câu chuyện sau:

Có hai công ti sản xuất giày cùng phái người đến khảo sát thị trường ở châu Phi. Nhân viên của công ti thứ nhất sau khi đến nơi nhanh chóng báo về: “Người dân ở đây không có thói quen mang giày. Ngày mai, tôi sẽ đập máy bay về nước.”

Trong khi đó, nhân viên của công ti thứ hai lại báo về một nội dung hoàn toàn khác: “Nơi đây đầy triển vọng vì chưa có ai mang giày cả. Chúng ta sẽ khai thác thị trường.”

Câu 2 (12.0 điểm)

Pascal có viết:

“Trông kẻ viết là một nhà văn, không ngờ lại được gặp một người”.

(*Thi nhân Việt Nam* - Hoài Thanh - Hoài Chân, NXB Văn học, 1988, Tr 287)

Bằng những trải nghiệm văn học của mình, anh/chị hãy bàn bạc về ý kiến trên.

..... Hết .....

Họ và tên thí sinh: .....Số báo danh.....

Chữ ký giám thị 1.....Chữ ký giám thị 2.....

HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ THI NĂNG KHIẾU MÔN NGỮ VĂN KHỐI 11 - LẦN III
NĂM HỌC 2020 -2021

(Hướng dẫn chấm gồm có 05 trang)

A. YÊU CẦU CHUNG

- Hướng dẫn chấm chỉ mang tính chất định tính, vì vậy giám khảo phải nắm được nội dung trình bày trong bài làm của thí sinh, tránh đếm ý cho điểm. Vận dụng linh hoạt hướng dẫn chấm, sử dụng nhiều mức độ điểm một cách hợp lí, khuyến khích những bài viết có cảm xúc, sáng tạo.

- Học sinh có thể làm bài theo nhiều cách nhưng nếu đáp ứng những yêu cầu cơ bản của đề, diễn đạt tốt vẫn cho đủ điểm.

- Điểm bài thi có thể cho lẻ đến 0,25 điểm và không làm tròn.

B. YÊU CẦU CỤ THỂ

Câu 1 (8,0 điểm)

a. Về kĩ năng

Biết cách viết bài văn nghị luận xã hội, bố cục rõ ràng, lập luận chặt chẽ, có sức thuyết phục, văn viết mạch lạc, trong sáng, không mắc lỗi chính tả, dùng từ hoặc đặt câu.

b. Về kiến thức

Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau nhưng cần đảm bảo các ý cơ bản sau:

Ý	NỘI DUNG	ĐIỂM
1	Nêu vấn đề cần nghị luận	0,5
2	Giải thích <i>- Nhân viên công ti thứ nhất: nhìn sự việc qua loa, kết luận vội vàng, chỉ thấy hiện tượng trước mắt cũng như mặt hạn chế, tiêu cực của sự việc, hiện tượng.</i> <i>- Nhân viên công ti thứ hai: nhìn và phân tích sự việc kĩ lưỡng, nhìn thấy hướng phát triển, nhận ra mặt tích cực của vấn đề.</i> <i>- Câu chuyện mang lại thông điệp: cùng một vấn đề nhưng nếu nhìn nhận theo những cách khác nhau, với tầm nhìn khác nhau thì sẽ có những cách đánh giá không giống nhau; đồng thời khuyên chúng ta hãy nhìn mọi sự vật, hiện tượng ở nhiều góc độ và cần chú ý đến xu hướng phát triển của nó.</i>	2,0

<p>3</p>	<p>Lý giải</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nhân viên thứ nhất có cái nhìn hời hợt, nhìn sự việc, hiện tượng trong sự bất biến, cố định nên không thấy được tiềm năng phát triển của thị trường. Khẳng định <i>người dân ở đây không có thói quen mang giày</i>, anh ta cũng nhanh chóng từ bỏ mục tiêu, đầu hàng hoàn cảnh. - Nhân viên thứ nhất có cái nhìn sâu sắc, phân tích được triển vọng phát triển của thị trường, nơi <i>chưa có ai mang giày cả</i>. Như vậy, hoàn toàn có thể hình thành thói quen mang giày cho người dân nơi đây và anh ta coi đó là một cơ hội tốt để thử sức. <p style="text-align: center;"><i>(Dẫn chứng minh họa)</i></p>	<p>2,0</p>
<p>4</p>	<p>Bàn luận, mở rộng vấn đề</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mọi sự việc, hiện tượng trong cuộc sống đều rất đa dạng, phong phú và luôn vận động. Nếu chúng ta nhìn sự vật, hiện tượng không kĩ lưỡng, tinh tường, trong xu hướng phát triển sẽ chỉ thấy cái bề ngoài mà không thấy cái tiềm ẩn sâu kín bên trong. - Trong cuộc sống, kẻ thiên cận, bi quan luôn nhìn thấy khó khăn, rào cản, ngược lại người nhìn xa trông rộng, có cách nhìn tích cực luôn tìm thấy trong khó khăn có thuận lợi, thời cơ, thậm chí, họ có thể biến khó khăn thành cơ hội để thử sức và vươn tới thành công. - Hoàn cảnh tác động đến mỗi chúng ta nhưng ngược lại, con người bằng trí tuệ và bản lĩnh của mình cũng sẽ tác động ngược trở lại, làm thay đổi hoàn cảnh. - Tuy nhiên, những con người lạc quan dễ dãi, ảo tưởng mù quáng sẽ dễ mắc sai lầm và phải trả giá. <p>- Bài học:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Phải xây dựng cho mình cách nhìn đời tích cực, một tầm nhìn xa rộng. + Biết biến khó khăn thử thách thành cơ hội. <p style="text-align: center;"><i>(Dẫn chứng minh họa)</i></p>	<p>3,0</p>

5	Kết thúc vấn đề nghị luận	0,5
----------	----------------------------------	------------

Ghi chú: Nếu học sinh có những kiến giải riêng, hợp lí, thuyết phục thì giám khảo vẫn đánh giá, cho điểm (nhưng không vượt quá điểm tối đa của từng phần).

Câu 2 (12,0 điểm)

a. Về kĩ năng

Học sinh biết cách làm bài văn nghị luận văn học. Vận dụng linh hoạt các thao tác lập luận.

Bố cục hợp lý chặt chẽ, văn viết mạch lạc, trong sáng, có cảm xúc, không mắc lỗi chính tả, về diễn đạt.

b. Về kiến thức

Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau nhưng cần đảm bảo những nội dung cơ bản sau:

Ý	NỘI DUNG	ĐIỂM
1	Giới thiệu vấn đề nghị luận	1,0
2	Giải thích nhận định <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tưởng kẻ viết là nhà văn</i> : tưởng rằng người cầm bút một loại người đặc biệt trong xã hội, là con người của thế giới tưởng tượng, hư cấu xa lạ với đời thực. - <i>Được gặp một người</i> : qua tác phẩm, người đọc nhận ra nhà văn là con người bằng xương bằng thịt của cuộc đời thường với những tình cảm bình dị, gần gũi như mọi con người. - Ý kiến khẳng định : nhà văn không phải là người khoe tài múa bút, ở một thế giới xa lạ. Anh ta có thể thuyết phục người đọc là vì anh ta trước hết là một con người của của cuộc đời thường, với những tình cảm, cảm xúc, trăn trở, suy tư... chân thành, gần gũi, quen thuộc với tất cả chúng ta. 	2,0
3	Lí giải <ul style="list-style-type: none"> - Đặc trưng của văn học : Văn học là hình ảnh chủ quan của thế giới khách quan, nên dù muốn hay không, người nghệ sĩ cũng để lại dấu ấn tâm hồn, tình cảm của mình qua hiện thực mà anh ta phản ánh, hình bóng của anh ta sẽ hiện 	2,0

	<p>lên qua những sự việc, hiện tượng, nhân vật mà anh ta phản ánh, miêu tả trong tác phẩm.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trước khi là một nhà văn, anh ta phải là một con người. Bởi vậy bản chất người của anh ta sẽ phản chiếu rõ nét trong tác phẩm. Không có con người nào hoàn hảo lí tưởng mà đó là con người của cuộc đời thường. Anh ta có thể vừa hạnh phúc vừa đau khổ, vừa cao cả vừa thấp hèn, vừa đúng đắn vừa sai lầm... - Bên cạnh tài năng nghệ thuật, người nghệ sĩ còn cần có nhiều phẩm chất: nhạy cảm, có nhiều trải nghiệm, chiêm nghiệm, dễ thấu hiểu, đồng cảm...để có thể viết về con người, về cuộc đời một cách sâu sắc, thuyết phục nhất. - Văn chương đến với người đọc trước hết bằng con đường của tình cảm, cảm xúc. Tuy nhiên, tình cảm của người nghệ sĩ muốn đến được với công chúng thì không thể là thứ tình cảm dị biệt, cao siêu hay lên gân, giả tạo. Nó phải là những rung động rất chân thành, mạnh mẽ, có sức đồng cảm sâu sắc, đi cùng những suy tư, chiêm nghiệm sâu sắc của người nghệ sĩ về cuộc đời. Tác phẩm văn học đích thực không chỉ là một công trình nghệ thuật mà trước hết phải giải bày tâm lòng chân thành của người viết trước những vấn đề bức thiết đang đặt ra trong cuộc sống. 	
4	<p>Phân tích, chứng minh:</p> <p><i>Thí sinh có thể lựa chọn những dẫn chứng khác nhau. Tuy nhiên cần phải bám sát vào yêu cầu của đề bài đặt ra. Dẫn chứng phải chính xác, sát hợp, toàn diện với vấn đề và phải được phân tích thấu đáo. Có thể chọn những tác phẩm như: Độc Tiểu Thanh kí (Nguyễn Du), Đòi thừa (Nam Cao), Chiếc thuyền ngoài xa (Nguyễn Minh Châu)...</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Con người trong <i>Độc Tiểu Thanh kí</i>: Nhân vật trữ tình hiện lên qua những chữ như <i>ngã, Tố Như</i>... Con người ấy thương người, thương mình, xót thương tất cả những cái Đẹp bị vùi dập trong xã hội nhiều ngang trái, bất công. Đó cũng là con người tài hoa mà cô đơn, khao khát đi tìm tri âm, tri kỉ trong cuộc đời. - Con người trong <i>Đòi thừa</i>: Hộ là hình bóng của Nam Cao - một trí thức có tài năng, tâm huyết, có hoài bão, nhân cách nhưng bị gánh nặng cơm áo ghi sát đất. Anh ta vừa cao thượng vừa tầm thường, vừa mạnh mẽ vừa yếu đuối, vừa nhân hậu vừa tàn nhẫn...Con người ấy luôn sống trong cuộc vật lộn khôn khổ với miếng cơm manh áo hàng ngày, trong cuộc đấu tranh mệt mỏi, đau đớn với chính bản thân mình để vươn tới một lẽ sống nhân đạo hơn. - Con người trong <i>Chiếc thuyền ngoài xa</i>: Nguyễn Minh Châu gửi gắm nhiều suy tư qua nhân vật Phùng. Phùng vừa là một nghệ sĩ có tâm hồn nhạy cảm, 	<p>4,5</p> <p>1,5</p> <p>1,5</p> <p>1,5</p>

	giàu tâm huyết với nghề vừa là một con người đầy lòng trắc ẩn nhưng lại ngây thơ, lúng túng trước cuộc đời phức tạp, nhiều nghịch lí. Anh luôn day dứt, trăn trở về mối quan hệ giữa nghệ thuật và cuộc sống, về số phận con người và trách nhiệm của người nghệ sĩ.	
5	Bàn bạc, mở rộng: <ul style="list-style-type: none"> - Người nghệ sĩ trước hết phải sống thật sâu sắc với cuộc đời thì mới có thể sáng tạo nên những tác phẩm có giá trị lâu dài. - Tác phẩm văn học chân chính dù viết về cái gì đi chăng nữa thì cuối cùng bao giờ cũng gắn bó với cuộc đời, phải vì cuộc đời, vì con người mà tồn tại. - Đến với tác phẩm văn chương, thực chất là sau lớp vỏ ngôn từ, người đọc tìm đến với một tâm hồn, một cách sống, từ đó sẽ hiểu con người, hiểu cuộc đời hơn. 	1,5
6	Kết thúc vấn đề nghị luận	1,0

.....Hết.....

Người ra đề và soạn đáp án: Nguyễn Thị Hoàng Hải
 Người duyệt: Bùi Đình Nhiều

